

TAFOFIEL 003 – mei 2010

Voortaan mag u van Epitaaf vzw op gepaste tijd een elektronische nieuwsbrief – Tafofiel – in uw mailbox verwachten. Wij hopen u op deze manier beter en sneller te informeren over onze activiteiten.

Worden behandeld in deze Tafofiel 003

1. Geplande activiteiten
2. Publicaties
3. Artikels
4. Verslagen
5. Werken in de voormalige ateliers Salu
6. Bloemlezing uit de pers
7. Lidgelden

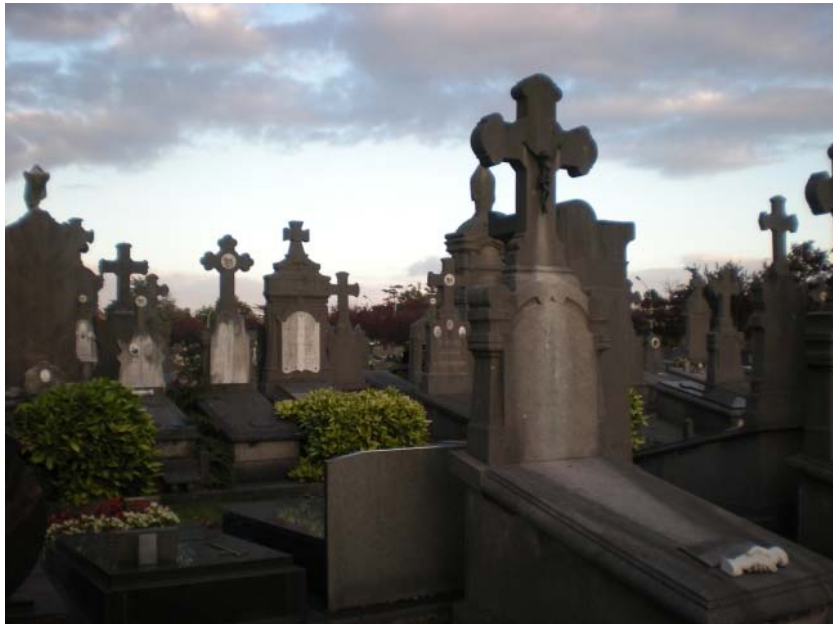
De naam Tafofiel, uit het Grieks "taphos" = graf, en "philos" = vriend, een gepaste naam dus voor de elektronische nieuwsbrief van Epitaaf vzw.

Veel leesplezier.

GEPLANDE ACTIVITEITEN

Epitaaf vzw en vzw Grafzerkje stellen voor:

Europese Week van de Begraafplaatsen zaterdag 29 mei t/m zondag 6 juni 2010

Kerkhof Gentbrugge, foto AMH.

De week van de begraafplaatsen wint aan naambekendheid. Naast rondleidingen over het (kunst)historische en het ecologische aspect, worden er ook activiteiten op en rond de begraafplaats georganiseerd waarbij dichters, regisseurs en acteurs, tentoonstellingmakers en muzikanten zijn betrokken. Epitaaf vzw concentreert zich op Laken en Brussel (art nouveau) en Elsene (de enige Franstalige rondleiding). Elders zijn het de gemeentebesturen die het initiatief nemen, zoals te Gent, Antwerpen, Brugge, Lokeren, Sint-Niklaas, Menen, Kluisbergen en Leuven.

Op 28, 29 en 30 mei wordt in Sint-Amandsberg, Gent een openluchttoneel opgevoerd onder de titel "Het Campo Santo herleeft", een samenwerkingsverband van de drie lokale toneelverenigingen. Bekende en minder bekende figuren die er begraven liggen worden ten tonele gevoerd en brengen hun levensperiode in herinnering.

Schoonselhof heeft als parkbegraafplaats ook een onvermoede waarde als natuurgebied, die zich openbaart tijdens een rondgang met bioloog Erik Molenaar. Verder gaat in Antwerpen de aandacht naar gesloten begraafplaatsen, waaronder een bezoek aan het Sint-Rochuskerkhof van Deurne, onder begeleiding van Roland Verhees, steenhouwer en stichtend lid van Epitaaf vzw en de boeiende oude begraafplaats van Merksem.

Begraafplaats district Merksem, Van Heybeeckstraat, foto AMH.

Kluisbergen laat het initiatief aan de bezoeker; op haar begraafplaatsen brengen borden met tekst en foto's de levensverhalen van notabelen en andere dorpsbewoners.

Het Gitschotelbuurschap van Borgerhout brengt in een tentoonstelling *Het Laatste Transport* de geschiedenis van het lijktransport (5 en 6 juni).

In en rondom het dienstgebouw van het crematorium op begraafplaats Heimolen te Sint-Niklaas worden werken van beeldhouwers Jean-Pierre Serverius en Luc Heirbaut tentoongesteld. Beide beeldhouwers zijn op zondag 30 mei, 11.00.u aanwezig om tijdens de receptie meer uitleg te verschaffen over hun beeldhouwwerken (inschrijven verplicht). De beelden zullen dan nog de hele week te bekijken zijn.

De foto-tentoonstelling "metamorphosis" toont de poëtische schoonheid van oude begraafplaatsen, op 2, 5 en 6 juni 2010, in het Afscheidscentrum van de Westerbegraafplaats.

Verder is er keuze tussen schemervoordrachten, algemene rondleidingen en themawandelingen zoals: 'de Vrouw achter de man'.

Het weinig gekende aspect "art nouveau op de begraafplaats", wordt uiteengezet door Epitaaf t.g.v deze week. Hier Marcel Celis bij een graf ontworpen door Victor Horta. Begraafplaats van Brussel, foto AMH.

De meeste activiteiten worden *gratis* aangeboden mits reservatie.

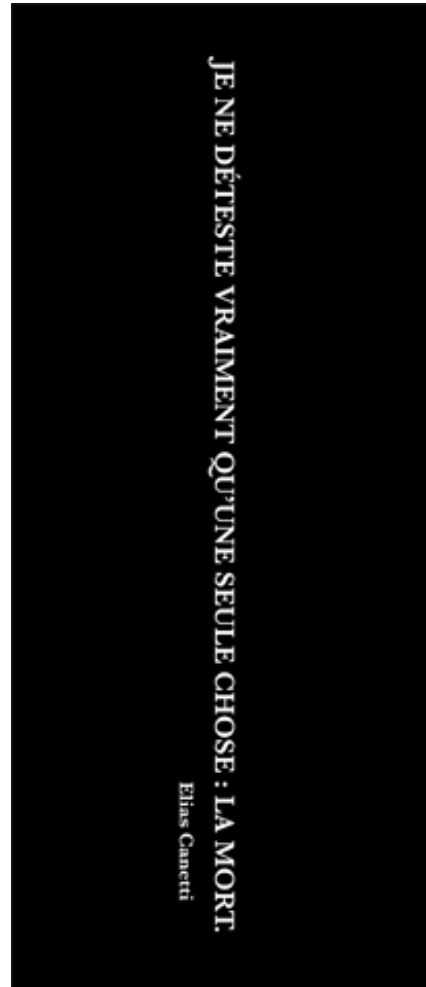
Alle praktische informatie is te vinden op:

www.epitaaf.org/actueel.html

www.grafzerkje.be/docs/WBP_per_provincie.doc

www.grafzerkje.be/docs/WBP_op_datum.doc

"Phantasmobjets" van André Chabot
25 april tot 23 mei
quai J.Brel 62, rue Spintay 83, 4800 VERVIERS

Open op donderdag en vrijdag van 16.30.u tot 19.30.u, zaterdag van 14.00.u tot 18.00.u,
Zondag van 10.00.u tot 13.00.u en op afspraak. www.andrechabot.com/en/phantasm.html

Museum voor Grafkunst open

elke laatste zondag van de maand
telkens van 11.00.u-16.30.u. (juli niet open).

Vanaf april tot en met oktober 2010 is het Museum voor Grafkunst éénmaal per maand geopend, telkens op de laatste zondag van de maand van 11.00.u-16.30.u..

Toegang *gratis* voor leden, niet-leden 3 euro.

Concreet betreft dit nog voor 2010:

30 mei (week van de begraafplaatsen),
27 juni,
29 augustus,
26 september,
31 oktober,

Het museum en archief zijn natuurlijk ook te bezoeken na afspraak.

Foto Laurent Vrijders

PUBLICATIES

Jaarboek Epitaaf

Om diepgaander artikels te kunnen leveren, zal vanaf 2010 de periodiek verschijnen als een lijvig JAARBOEK. De opzet is gestart, u hoort hierover later meer.

Adverteerders kunnen zich alvast melden (info@epitaaf.org).

Alle leden die zijn aangesloten in 2010 krijgen het jaarboek toegestuurd.

Een index van alle op papier verschenen Nieuwsbrieven en Periodieken van 1988-2009 vindt u op: www.epitaaf.org/periodiek.html. De meeste zijn nog te koop, anders is een kopie verkrijgbaar.

Momenteel kan een pakket van 10 nummers van de periodiek aangekocht worden aan de voordeelprijs van 30 euro (zonder verzendingskosten). Informatie: info@epitaaf.org.

Brochure Het gemeentelijk funerair erfgoed van Zonnebeke

Het gemeentebestuur van Zonnebeke leverde de voorbije jaren positieve inspanningen op vlak van het funeraire. Er werden uitbreidingen en herinrichtingen van de kerkhoven en begraafplaatsen gerealiseerd. De uitbreidingswerken in vier van de vijf gemeentelijke kerkhoven en begraafplaatsen werden bekroond met de "International Funeral Award 2007". Daarbij had men oog voor het behoud van waardevolle graven. In 2009 richtte men een 'Werkgroep Funerair Erfgoed Zonnebeke' op, met als voornaamste doelstelling sensibilisering, inventarisatie en studie van het plaatselijke funerair erfgoed.

Door Marnick Gunst, ambtenaar bij de burgerlijke stand en Evy Van de Voorde, archeologe van opleiding, werd een eerste luik, de inventarisatie, grotendeels gerealiseerd. Eind maart 2010 werd het resultaat van deze inventarisatie en studie voorgesteld in de vorm van een brochure. Deze publicatie behandelt de voor- en naoorlogse kerkhoven en begraafplaatsen van Beselare, Geluveld, Passendale, Zandvoorde en Zonnebeke. Naast verschillende voorbeelden van grafsymboliek en materiaalgebruik, komen ook enkele boeiende personen aan bod.

De brochure in vierkleurendruk telt 88 p. en kan nog verkregen worden voor 12 euro. Meer informatie bij evy.van.de.voorde@telenet.be of op volgende website <http://www.wfez.be>.

ARTIKELS

Hoe WO I 16de-eeuwse calvaries naar België bracht

Pierre Brewee

foto's (Boezinge) Evy Van de Voorde

Als Epitaafid kennen we de calvaires die zo typisch zijn voor de Bretoense begraafplaatsen. We wilden dan ook meteen ter plaatse gaan toen we in een toeristische gids lazen dat een 16de eeuwse Bretoense calvaire te bewonderen is op een militaire begraafplaats in Maissin, een dorpje gelegen in de Belgische provincie Luxemburg. In augustus 1914 vochten Duitsers en Fransen een tweedaagse veldslag uit met elkaar in dit onooglijke dorpje, de enige veldslag die de Fransen tijdens de eerste wereldoorlog wonnen in ons land. Duizenden soldaten lieten het leven; 282 Fransen en 513 Duitsers vonden op deze begraafplaats rust in een eigen graf, 643 Fransen en 343 Duitsers rusten er in een centraal gelegen knekelput en 3001 onbekende Fransen liggen er begraven in twee massagraven. Wie een beetje kan rekenen merkt dus dat 85% van de soldaten die sneuvelden in deze veldslag geen kruis kregen, niet te “zien” zijn op deze begraafplaats, ook al zijn hun resten aanwezig. Deze hoge cijfers geven op een heel confronterende manier gestalte aan de gruwel van deze oorlog. De 16de eeuwse calvaire werd in 1932 door de Bretoense gemeente Tréhou geschonken aan Maissin als gedenkteken voor de vele Bretoense soldaten die bij deze veldslag het leven lieten. Op

een gedenksteen, vlakbij de calvaire, staat een gedicht van de Bretoense dichter Jos-Per Ar Braz die op 8 oktober 1915 sneuvelde in diezelfde oorlog. In de vlakbij gelegen dorpskerk van Maissin kan je een glasraam bewonderen ter nagedachtenis van de gesneuvelde Bretoenen. Elk jaar komt een delegatie uit Bretagne eer betonen aan de gesneuvelden op deze begraafplaats.

Blijkbaar is de calvaire in Maissin niet de enige die je kan bewonderen in ons land. Ook in Boezinge werd een monument opgericht, ter herdenking van de vele Bretoense soldaten die op 22 april 1915 het leven lieten bij de eerste gifgas-aanval die de Duitsers in de eerste wereldoorlog hebben uitgevoerd. Na de oorlog vertrok elk jaar vanuit St. Brieux een Bretoense delegatie naar Boezinge, maar toen vele Franse graven werden weggehaald

besloten de Bretoenen een eigen monument op te richten. Een 16de eeuwse Bretoense calvaire in roze graniet, afkomstig uit Louargat, werd naar Boezinge gebracht, samen met een 8 ton zware dolmen uit Henonbihen. Een bronzen plaat ligt op een grote menhir en doet dienst als oriëntatietafel waarop je de hele frontstreek kan overzien zoals deze er bij lag toen deze gasaanval plaats greep. Op kleine menhirs kan je de namen lezen van de verschillende Franse garnizoensteden.

Een tekst ter herinnering aan deze gasaanval staat in het Nederlands, Frans en Bretoens te lezen op een plaat, aangebracht op een andere menhir.

Je hoeft dus niet naar Bretagne te trekken om authentieke Bretoense calvaires te bewonderen: de Bretoenen hebben hun vrienden en familieleden die tijdens de eerste wereldoorlog sneuvelden in de Westhoek en de Ardennen blijkbaar op een heel aangrijpende wijze getoond dat ze niet vergeten worden.

Meer informatie vindt u o.a. op volgende sites:

http://www.ftlb.be/fr/attractions/fiche.php?avi_id=1018

http://www.sambre-marne-yser.be/article.php3?id_article=106

<http://inventaris.vioe.be/woi/relict/2040>

<http://www.wo1.be/ned/database/dbDetail.asp?TypeID=1&SubTypeID=3&ItemID=5536>

VERSLAGEN EN LEZERSBRIEVEN

Op leven en dood: De nacht van de geschiedenis dinsdag 23 maart 2010

Funeraire symboliek op het Kerkhof Londerzeel – Centrum (Berkenlaan)

Davidfonds en Heemkundige Kring St.-Kristoffel

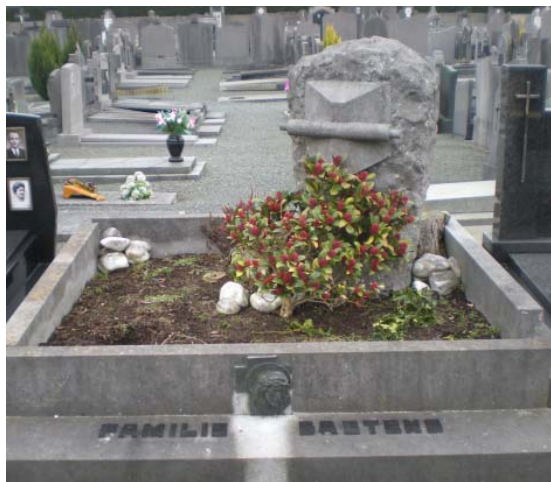
Lydia Metdenancxt

Elk jaar in november opperen vele dorpsbewoners van Londerzeel dat “ons kerkhof” de moeite waard is en dat het best eens in de kijker gezet mag worden. Toen het Davidfonds voor de achtste maal de nationale actie Nacht van de Geschiedenis lanceerde, dit jaar rond het thema “leven en dood”, greep het Davidfonds en de Heemkundige Kring St.- Kristoffel dan ook enthousiast deze kans.

Toen we het onderzoek naar grafkunst op onze begraafplaats startten, stotten we echter op vele vragen. We riepen de hulp in van Epitaaf – Laken, waarop spontaan medewerking kwam van de secretaris. Londerzeel bleek een schat aan funerair erfgoed te bezitten.

Alle symbolen tot WO II werden systematisch opgespoord (we noteerden ook de spijtige verwaarlozing van 19de eeuwse grafmonumenten).

Twee sprekende graftekens op de begraafplaats van Londerzeel, foto's AMH.

Zodus werd er op 23 maart om 19u niet alleen een rondleiding (in aangepaste kledij!) op de bewuste begraafplaats aangeboden, er werd ook een heuse Power Point-presentatie opgemaakt, die bij een toepasselijke koffietafel toegelicht werd, om 20u. (De bijhorende brochure of cd kan nog steeds aangekocht worden bij: lovrijders@hotmail.com)

De organisatoren van deze avond zijn tevreden. Enerzijds omdat ze veel volk lokten naar de begraafplaats en de zaal, anderzijds omdat er nieuwe afspraken volgden. Een vereniging wilde haar leden motiveren om stil te staan bij dit onderzoek en contacteerde ons voor een lezing. De adviesraad erfgoed wou graag ons werk laten overdoen op OMD in september.

Wat ons erg verheugde was de interesse van de gemeente. De bevoegde schepen voor begraafplaatsen wil met ons rond de tafel gaan zitten om het project verder uit te diepen. We vermoeden dat het decreet van januari 2004 betreffende de begraafplaatsen er zeker voor iets tussenzit.

Een grondig onderzoek, een inventarisatie op wetenschappelijke basis dient zich aan. We kunnen rekenen op de medewerking van de gemeentelijke archivaris. Het is een stap op weg naar de herwaardering van ons funerair erfgoed. De motivatie is er en verder hopen we nog vruchtbaar te kunnen samenwerken met Epitaaf en de plaatselijke overheid.

Onderschat de impact van zo'n jaarlijkse avond als de Nacht van de Geschiedenis dus niet!

CAMPO SANTO NOCTURNE

**Campo Santo begraafplaats Sint-Amandsberg
20 en 23 maart 2010 van 20.00.u -23.00.u**

Barbara Daveloose

Op zaterdag 20 en dinsdag 23 maart organiseerden de leerlingen van het Sint-Janscollege een multimediale nocturne op de bekende Gentse begraafplaats Campo Santo. In 2007 nam de school - waarvan de klaslokalen uitkijken op de funeraire heuvel - deel aan Monumentenstrijd, het programma van één waar een felbegeerd renovatiebudget kom mee gewonnen worden. En het college is zich blijven engageren, zoals duidelijk bleek.

Wie kwam om uitleg te krijgen over de evolutie van de begraafplaats of verwachtte dat de funeraire symboliek zou toegelicht worden, bleef wellicht op zijn honger zitten. De nocturne had een ander doel: de begraafplaats in een ander licht plaatsen en de bezoeker bewust maken van de schoonheid van deze plaats en de betekenis van een kerkhof. En natuurlijk ook stilstaan bij de dood.

Hiervoor had de werkgroep van 31 leerlingen en twee leerkrachten zich samen met filmmaker Peter Monsaert geen moeite gespaard.

Overzicht van de activiteiten:

Witte ballonnen met wensen van terminaal zieke kinderen waar ook bezoekers hun wensen kunnen achterlaten

Documentaire over de legende van rechter Martens

Projectie van dansende witte figuren (op zaterdag in de kapel omwille van de regen)

Een compilatie van begrafenis scènes uit bekende films

Een installatie van dodenmaskers

Intieme live concertjes

De hele plek baadde op zaterdag 20 en dinsdag 23 maart in een magisch licht. Op zaterdag droegen de weergoden zelfs hun steentje bij aan deze lichtshow, felle bliksemschichten zetten de begraafplaats met momenten helemaal in het licht. Maar noch regen noch bliksem hielden de bezoekers zaterdag tegen. En ook de leerlingen zelf lieten zich geenszins ontmoedigen door de regen, ondanks het feit dat ze niet alles optimaal konden tonen. Aan de ingang deelden ze enthousiast lichtgevende armbandjes uit aan de bezoekers.

Hoewel de projectoren op zaterdag in de kapel waren opgesteld om ze te beschermen tegen de regen, bleef er voldoende sfeerverlichting over. Een aantal bomen en grafzerken baadden in groen of rood licht en stimuleerden de bezoekers om effectief tot daar te wandelen.

En zo kwam men langs de hoofdtelefoons die uitnodigend aan de bomen gingen. Anonieme stemmen vertelden hoe ze hopen te sterven, hoe ze omgaan met hun eigen onontkoombare sterfelijkheid. "Hoe ik wil sterven?" vroeg een vrouw. "Ik hoop dat het gebeurt in mijn slaap". En hierdoor denk je natuurlijk meteen aan je eigen dood. Hoe zou ik willen sterven?

Wat verder gingen er precies allemaal witte lampjes in de bomen. Maar eenmaal vlakbij bleken het dodenmaskers te zijn die verlicht waren. Liefelijk en luguber tegelijk en zeer geslaagd.

En geslaagd was ook het hele evenement. De website meldt dat er 1300 bezoekers waren en dat de nocturne tijdens de nacht van de geschiedenis de best bezochte activiteit was. Die avond was er trouwens geen regen en kon alles doorgaan zoals gepland.

Erfgoeddag 25 april 2010 : FAKE

Een tentoonstelling, rondleidingen en een lezing.
Museum voor Grafkunst, O.L.V. - Voorplein 16, 1020 Laken

Op zondag 25 april vond de jaarlijkse Erfgoeddag plaats en naar goede gewoonte werkte Epitaaf hier aan mee. Het thema van de editie van 2010 was FAKE? Hiermee werd de dunne lijn tussen schijn en zijn, werkelijkheid en droom, verzinsels en waarheden, origineel en kopie aangeraakt.

Foto Laurent Vrijders

Epitaaf stond stil bij het onderscheid tussen origineel en kopie. Bij grafmonumenten is dit namelijk een moeilijke te trekken lijn. Slechts een beperkt aantal monumenten op onze begraafplaatsen zijn unieke kunstwerken. Vanaf de 19de eeuw werden 'modelboeken' uitgegeven met prototypes van graven en grafdecoraties. Nabestaanden kozen uit een gamma van beelden en symbolen die uitdrukking gaven aan de 'unieke' gevoelens van smart, verlies, trouw en liefde.

Modelboeken vormen een onuitputtelijke inspiratiebron en hoewel ze meer aanleiding gaven tot interpretatie dan tot imitatie vinden we hierin een verklaring voor de populariteit van sommige funeraire typologieën.

In de tentoonstelling “Catalogi van liefde en smart” stelde Epitaaf deze modelboeken tentoon en wierp hiermee een nieuw licht op de creatie van grafmonumenten in de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw.

En er zat nog meer in petto. Zowel in de voor- als de namiddag waren er rondleidingen op de begraafplaats van Laken: *versteende/vervalste emoties*. Tot een eind in de 20ste eeuw spenderen families fortuinen om soms grandioze grafmonumenten te construeren. Maar voor wie zijn deze monumenten echt bedoeld: voor de overledene of de nabestaande? En waar eindigen echte emoties en waar begint pathetiek?

Tenslotte was er in de namiddag ook nog een lezing rond het thema van de erfgoeddag: "AUTOUR DU FAUX". Daniel Dujeux sprak over een bizar fenomeen: 'de wil om misleid te worden'. Aanleiding is het vreemde verhaal van de beroemde Franse wiskundige Michel Charles (1793-1880) die zich liet bedotten bij de aankoop van een collectie brieven en manuscripten. Hij dacht o.a. originele (en in het Frans opgestelde) brieven tussen Cleopatra en Julius Caesar te hebben gekocht!

Vervalsing, imitaties en namaaksels en het daarbij horende bedrog zijn verschijnselen van alle tijden en alle streken. Het mag duidelijk zijn dat de vervalsers steeds bewust een andere partij probeert te bedriegen. Minder evident is dat sommigen blijkbaar willen bedot worden, dat er zoiets bestaat als de 'wil om bedrogen te worden', collectief of individueel.

De uiteenzetting van Daniel Dujeux werd op een enthousiaste en zelfs intrigerende wijze gebracht en wist de toehoorders te boeien.

Een kleine evaluatie leert dat Epitaaf vzw op Erfgoeddag een kleine 200 tevreden tot zeer tevreden mensen over de vloer kregen, waarvan een aanzienlijk deel toevallige passanten waren. Daar er een groot aantal gidsen aanwezig was en de bezoekers verspreid kwamen, was er ruimte voor interactie konden we ons enthousiasme duidelijk overbrengen op de bezoekers.

Veel onder hen waren bijzonder aangenaam verrast door het museum op zich, ze hadden geen idee van het bestaan van een Museum voor Grafkunst.

Dankzij de inzet van alle medewerkers kunnen we ook deze deelname als een succes in onze annalen opnemen.

Verslag Algemene Vergadering Epitaaf Vzw Laken, 3 mei 2010

In 2009 vierde Epitaaf vzw haar 25 jarig bestaan. Er werd toen geschetst hoe de vereniging groeide uit het enthousiasme van een aantal personen. De werking van de vereniging evolueerde na de totstandkoming van de erfpacht van het atelier Salu. Het accent werd verlegd van publiekswerking naar beheer van gebouw en de collecties. Dit volgehouden project is het resultaat van het werk van een groep mensen, die 19 jaar onder leiding stond van dezelfde voorzitter. Marcel Celis vormde, met z'n serene verschijning en eruditie, het gezicht van Epitaaf vzw.

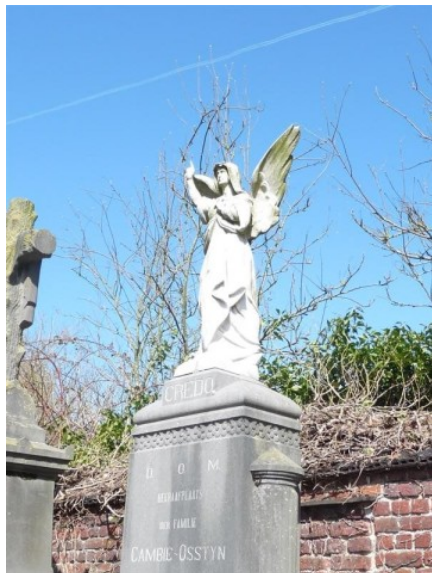
Op 3 mei 2010 werd op de Algemene Vergadering een belangrijke stap gezet in de geschiedenis van Epitaaf vzw. Na 19 jaar voorzitterschap vond Marcel Celis dat het tijd werd voor een opvolger. Dr. Linda Van Santvoort, jarenlang ondervoorzitter van Epitaaf vzw en erg actief betrokken bij alle activiteiten van Epitaaf, zal de rol van het voorzitterschap overnemen. Ze garandeert het aanhouden de ingezette koers.

Linda Van Santvoort en Marcel Celis bij de voorbereiding van Erfgoeddag 2010, foto AMH.

Verder veranderde er weinig in de samenstelling van de raad van bestuur. Tim Jansens volgt als penningmeester verder nauwgezet de financiën en Anne-Mie Havermans werd opnieuw aangeduid als secretaris. Verdere leden van de Raad van Bestuur zijn: Marcel Celis, Bénédicte Verschaeren, Lode De Clercq, Pol De Prins, Tom Verhofstadt en Pierre Brewee. Evy Van de Voorde en Barbara Daveloose zijn effectief lid.

Marcel Celis werd letterlijk in de bloemen gezet voor zijn jarenlange inzet en de manier waarop hij deze taak met enthousiasme heeft vervuld. Steeds had hij de uitbouw van de vereniging en het Museum voor Grafkunst met het Funerair Documentatiecentrum voor ogen, steeds met een warm oog voor de medewerkers, steeds met een oog voor opportuniteiten. Bij het opstellen van een tentoonstelling is hij onontbeerlijk voor de laatste 'touch of the master'. Zelf schuwt hij het zware werk niet in het Museum van Grafkunst. Het doet ons dan ook goed dat hij in ons gezelschap blijft als bestuurslid.

Epitaaf motiveert vrijwilligers - Poperinge - 02/04/2010*Henri Vandenberghe (foto's en tekst)*

In Poperinge is de erfgoedcluster divers maar vaak opvallend werkzaam. Na de uitbarsting van een niet te verbeelden stroom van fotomateriaal op Poperinge Verbeeldt, de concurrentie van de volksdevotionele verzameling van Onzen Heertje online, is de stad i.s.m. Epitaaf zonder veel tamtam aan het pilotproject funerair erfgoed begonnen. Of het nu de paasverrijzenis is of de lente, maar de vrijwilligers waren op het kerkhof druk bezig ondergetekende hen kon klissen. Enkele beelden geven het topje van de grafheuvel....

18

Dat ze in Poperinge een echt katholieke begraafplaats (geen kerkhof) hebben is duidelijk te zien, de engel die met de vinger in de lucht verwijst naar de Verrijzenis, het CREDO dat opvallend borg staat voor een gedegen Katholieke Actie input in der tijd. Er is zoveel te leren.

Misschien vinden ze nog eens de verdwenen urnen van op de ingangspilaren, misschien

wordt er het een en het ander hersteld? Trouwens wat doen die viooltjes op het graf. Als streekgenoot weet je wellicht hoe men ze in het dialect noemt. Penseetjes. Pensez à nous....

www.westhoek.be

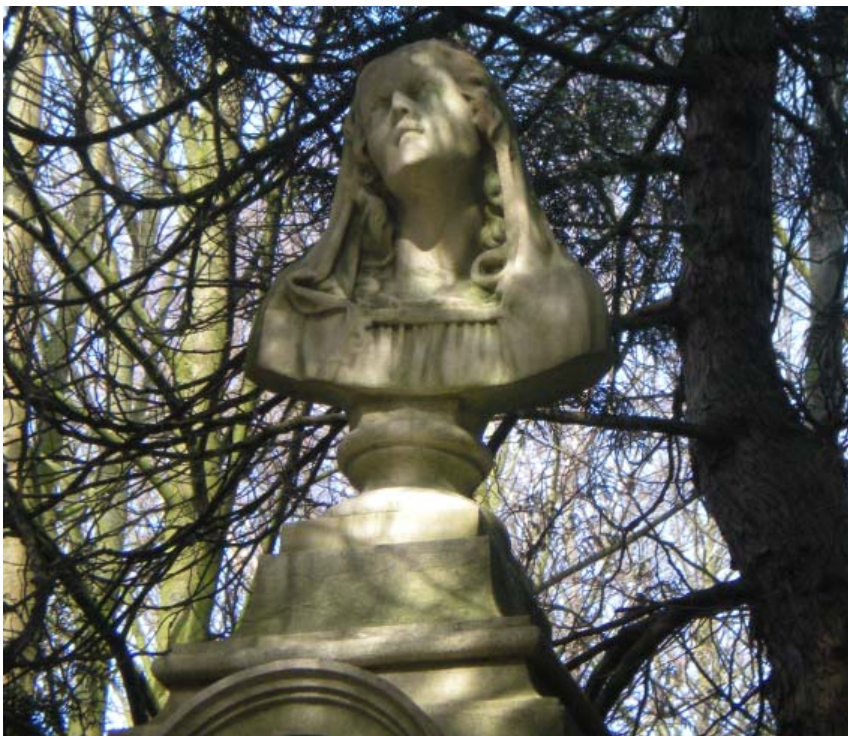
www.poperingeverbeeldt.be

<http://onzenheertje.be>

Vraag aan de lezer:

Op de oude begraafplaats van Poperinge (deken De Bolaan-Rekhof) staat op het graf van de familie Roelens onderstaande buste. Mogelijk komt deze uit een catalogus. Wie stelt het voor? Is het bedoeld als grafbeeld?...

Wie kan hierop antwoorden? Allerlei informatie hierover kan terecht bij; info@epitaaf.org.

WERKZAAMHEDEN IN HET MUSEUM VOOR GRAFKUNST

Onzichtbaar voor het grote publiek, worden er in het Museum voor grafkunst regelmatig werken uitgevoerd. Die gaan van zeer gespecialiseerde restauratiewerken tot doordeweekse klusjes. Deze gebeuren altijd in opperbeste sfeer, en met begeleiding van een gewaardeerde "catering". Op de volgende pagina een overzicht in foto's op werkzaamheden tijdens opeenvolgende weekends in maart en april. Hartelijk dank aan de werkers!!!! (foto's Germaine Nijs).

BLOEMLEZING UIT DE PERS

Epitaaf bestuurslid Pierre Brewee volgt wat er verschijnt m.b.t funerair erfgoed in de pers en media op de voet. Hij maakt voor ons een korte samenvatting. In geen geval heeft deze bloemlezing de bedoeling om volledig te zijn maar is ze eerder opgevat om er trends in aan te wijzen en soms ook de berichten van een kritische noot te voorzien.

De nieuwe centrale begraafplaats van Borgloon

Foto gemeente Borgloon

De grote blikvanger in de kranten de laatste weken, was ongetwijfeld de nieuwe centrale begraafplaats van Borgloon. Het geheel, getooid met grasvelden, hagen, struiken en andere aanplantingen, is opgevat als een soort park met mogelijkheid tot bezinning. Vroeger stond er een hoogstamboomgaard op deze locatie en een behoorlijk aantal van deze bomen bleven bewaard voor dit project. Verder werden 140 nieuwe fruitbomen aangeplant en de mensen mogen de as van hun overledenen uitstrooien onder de fruitbomen van deze boomgaard. De gemeente heeft een deal gesloten met vzw De Wroeter, een zorgboerderij in Kortesseem: zij komen het fruit plukken.

Natuurlijk maakte men, om de rust en de sereniteit van de begraafplaats te bewaren, de goede afspraak dat er geen fruit geplukt of opgeraapt wordt tijdens uitvaartplechtigheden. Je bent niet verplicht te kiezen voor een uitstrooiing onder de fruitbomen: je kan ook gaan voor een rustplaats in het columbarium, de urnekelder of het urneveld.

Foto gemeente Borgloon

De namen van de gecremeerden komen op een gedenkmuur te staan. Op de begraafplaats is verder plaats voor 165 traditionele graven en 202 grafkelders. De voorschriften voor de graven zijn heel duidelijk: alle graven moeten even lang zijn en dezelfde vorm hebben, zodat het geheel sober blijft ogen en het onderhoud beperkt blijft tot het maaien van het gras. Kinderen worden begraven in een cirkel in de zogenaamde vlindertuin. Op de begraafplaats is er, zoals de wet trouwens voorschrijft, plaats voor overledenen van alle religies: het kunstwerk dat het geheel zal sieren zal dus symbool staan voor al deze religies en geen traditioneel kruis dragen. De begraafplaats wordt doormidden gesneden door een centrale dreef en afscheidsplechtigheden kunnen plaats grijpen in een daarvoor voorziene overdekte ruimte.

Aantal gevallen van grafschennis daalt

Wie de kranten een beetje volgt kreeg de indruk dat het aantal gevallen van grafschennis daalt en Annemie Turtelboom, als minister van Binnenlandse Zaken verantwoordelijk voor deze materie, heeft dit vermoeden officieel bevestigd. In 2006, 2007 en 2008 werden er respectievelijk 293, 284 en 261 gevallen aangegeven. Dit "positieve nieuws" wordt jammer genoeg getemperd door de mededeling dat de dader(s) slechts in 10% van de gevallen word(t)(en) opgespoord. In België krijgt Vlaanderen blijkbaar het meest af te rekenen met dit kwalijke fenomeen. Absolute koploper is Oost-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen en Vlaams-Brabant.

Definitieve bescherming voor 24 gedenktekens in de provincie West-Vlaanderen

Vlaams minister van Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois heeft 24 gedenktekens van de Eerste Wereldoorlog in de provincie West-Vlaanderen definitief beschermd.

Op Brugse bodem zijn er dat zes. De 'buffelbrug' of Canadabrug met bizons herinnert aan de bevrijding van de stad door de Canadese troepen. Het bronzen beeld van koning Albert I in het Albertpark krijgt eveneens definitieve bescherming. Het Beluik der gefusilleerden op de Kazernevest werd opgericht ter nagedachtenis van dertien terechtstellingen tijdens WO I. Ook de gedenktekens van Gustave Pickery op het Gaston Roelandtsplein in Assebroek en op het Kerkplein in Sint-Kruis worden definitief beschermd. In Sint-Andries geniet de gedenksteen voor oorlogsslachtoffers op de Gistelse Steenweg bescherming.

In Beernem worden de Gedenkkapel aan het Bulskampveld en het gedenkteken voor militaire doden en 'zegevierenden' in de Bloemendalestraat beschermd. In Blankenberge geldt dat voor het ereperk met gedenkteken 'Moedersmart' op de stedelijke begraafplaats in de Scharebrugstraat. In Torhout beschermt de minister het gecontesteerde gedenkteken op het Conscienceplein, dat ooit gebouwd werd voor Duitse oorlogsslachtoffers. In Ruddervoorde krijgt het gedenkteken van Karel Laloo in de Torhoutsestraat bescherming. "In West-Vlaanderen staan negenhonderd gedenktekens van de eerste wereldoorlog", zegt minister Geert Bourgeois. "Tegen de herdenking van 2014 wil ik er zo veel mogelijk beschermd zien."

Schoonselhof, ereperk R

Schoonselhof, foto AMH

De rij personaliteiten op het ereperk R van het Antwerpse Schoonselhof groeit snel aan. De laatste die hier werd bijgezet is Bob Davidse (1920-2010), gekend als nonkel Bob.

LIDGELDEN EPITAAF

- 20 € gewoon lid
- 125 € steunend lid
- 1500 € beschermend lid

overschrijven op rekeningnummer: 068-2039260-56

iban: be20 0682 0392 6056 bic : GKCCBEBB

met vermelding van naam, adres, e-mail, jaartal en één van de hierboven vermelde termen.
